

5

АРХИТЕКТОР,
БОШ РЕЖА, ЛОЙИХА...

шаҳарсозлик соҳасининг асосий устунларидир

6-7

“ҲАПАЛАК”НИ
КИМ ЁЗГАН?ёхуд мактаб
дарсликларидоғи
айрим чалкашликлар
хусусида

13

МАРАДОНА «МАШҒАЛ»ДА
ТЎП СУРАДИ...

КУЧЛИ ДАВЛАТДАН — КУЧЛИ ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИ САРИ

Нашр индекси - 131

ЖАМИЯТ

2006 йил
31 августдан
чоп этила
бошлаганГазетанинг чакана
савдода белгиланган
нархи — 190 сўм

ИЖТИМОЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТА

www.jamiyatgzt.uz

2007 йил 13 апрель № 15 (28)

ЭЛ СОҒЛИГИ — ЮРТ БОЙЛИГИ

ҲАФТАНИНГ МУҲИМ ВОҚЕАЛАРИ

✦ *Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов 12 апрель куни Оқсаройда Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилотининг (ЕХХТ) амалдаги раиси, Испания Қироллиги ташқи ишлар ва ҳамкорлик вазири Мигель Анхел Моратиносни қабул қилди. Суҳбат чоғида Ўзбекистон билан ЕХХТ ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг аҳволи ва истиқболлари муҳокама этилди.*

✦ 9 апрелда Республика Хотин-қизлар кўмитаси ва Республика хотин-қизлар нодавлат нотижорат ташкилотларининг «Меҳр» бирлашмаси ўзаро ҳамкорликда «Оммавий ахборот воситалари ва Гендер тенглиги» мавзусида анжуман ўтказди.

✦ *Мамлакатимизга ташриф буюрган Хитой Халқ Республикаси спорт вазири, Миллий олимпия кўмитаси президенти, 2008 йили Пекин шаҳрида ўтказиладиган XXIX ёзги Олимпиада ўйинлари ташкилий кўмитаси ижрочи президенти Лю Пэн раҳбарлигидаги делегация 10 апрель куни Ўзбекистон маданият ва спорт ишлари вазири, Миллий олимпия кўмитаси раиси Рустам Қурбонов билан учрашди.*

✦ «Давлат бошқарувини янгилаш ва янада демократлаштириш ҳамда мамлакатни модернизация қилишда сиёсий партияларнинг ролини кучайтириш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикасининг Конституциявий қонуни 12 апрелда расмий эълон қилинди. Ушбу қонунга биноан мамлакатимизда фаолият кўрсатаётган сиёсий партияларга қатор ҳуқуқий имкониятлар яратилди. Янги қонун 2008 йил 1 январдан кучга кириди.

Бу нақда олам-олам маъно бор. Зеро, ҳозир энг олис қишлоққа йўлингиз тушса ҳам соғлигингиздан асло хавотирланмайсиз. Чунки айни пайтда мамлакатимизда уч мингдан ортиқ қишлоқ врачлик пунктлари фаолият кўрсатаётти. Улардаги ташхис қўйиш, даволаш жиҳозларига қараб, ҳайратингиз ошади. Бари замонавий ва энг сўнги русумда... Бинобарин, мамлакатимизда соғлиқни сақлаш тизимига ажратилаётган бюджет маблағлари 480,8 миллиард сўмни ташкил этди.

Элнинг бардамлигини кўриб, кўнглингиз равшан тортади. Бу — соғлиқни сақлаш тизимида амалга оширилган ислохотлар самараси, бу — Истиқлол шарофати, бу — бизнинг забт этган яна бир довоимиздир.

2-саноқдан

Интернет тармоғида газетамизнинг веб-сайти очилди: www.jamiyatgzt.uz

Мамлакатимизда мустақилликнинг дастлабки йиллариданоқ соғлиқни сақлаш тизимини ислоҳ қилишга устувор вазифалардан бири сифатида эътибор қаратилган эди. Шу мақсадда кенг кўламли дастур ишлаб чиқилди ва амалга оширила бошланди. Бугунги кунда ҳам соғлиқни сақлаш тизимини ислоҳ қилиш дастури ҳаётга изчил татбиқ этилмоқда.

ЎЗБЕКИСТОН СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ТИЗИМИ

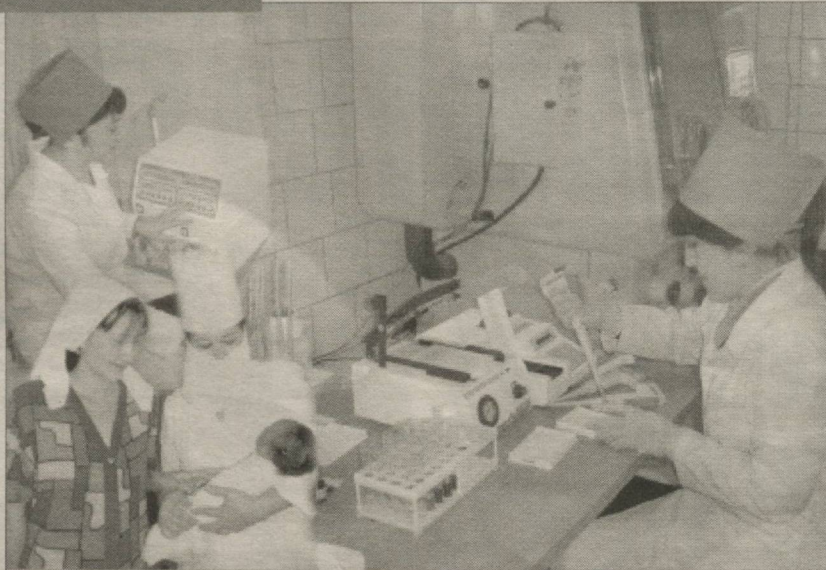
Дунё жамоатчилиги томонидан кенг эътироф этилмоқда

Умида БОЯЛИЕВА

КЕЙИНГИ йилларда мамлакатимизда кўллаб янги тиббиёт иншоотлари қурилди, мавжуд тиббиёт муассасалари эса тубдан таъмирланмоқда. Тиббиёт ходимларининг иш ҳақлари тобора ошмоқда. Бундай эътибор халқимиз саломатлигини муҳофаза қилишда, тиббий хизмат сифати ва аҳолининг тиббий маданиятини янада юксалтиришда муҳим аҳамият касб этапти.

Яқинда Россиянинг «Интерфакс» ахборот агентлиги Ўзбекистон соғлиқни сақлаш тизимида олиб борилаётган ислохотларнинг аҳамияти ҳақида хабар тарқатди. Унда мамлакатимиз соғлиқни сақлаш тизимига ажратилаётган бюджет маблағлари ҳажми йил сайин кўпаяётгани эътироф қилинади. Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазири Ф.Назиров бу борадаги кўрсаткич 1999 йилга нисбатан 7,4 баробар ошгани ва 480,8 миллиард сўми ташкил этганини таъкидлайди, дея хабар беради «Интерфакс».

Таъкидлаш жоизки, биргина ўтган йилда давлат бюджети маблағи ҳисобидан тиббиёт муассасаларини замонавий техника билан жиҳозлаш учун 6,5 миллиард сўмдан зиёд маблағ ажратилган. Бундан ташқари, давлат бюджети ҳисобидан тиббиёт муассасаларини капитал таъмирлаш ишларига 8,65 млрд. сўм маблағ сарфланган. Республикадаги тўртта иттиҳослаштирилган марказ — хирургия, кардиология, микрохирургия ҳамда урология марказлари очилди. Юртимизда Соғлиқни сақлаш вазирилик томонидан тизимга

Биргина ўтган йилда давлат бюджети маблағи ҳисобидан тиббиёт муассасаларини замонавий техника билан жиҳозлаш учун 6,5 миллиард сўмдан зиёд маблағ ажратилган. Бундан ташқари, давлат бюджети ҳисобидан тиббиёт муассасаларини капитал таъмирлаш ишларига 8,65 млрд сўм маблағ сарфланган.

жалб этилаётган хорижий инвестиция маблағлари ҳисобига 10 та лойиҳа амалга оширилмоқда. Республикада яшовчи 6 миллиондан зиёд фуқарога ҳар йили давлат томонидан кафолатланган бепул шошилич тиббий хизмат кўрсатилади. Шу ўринда мамлакатимизда пенсионерлар, ногиронлар ва ёлғиз қарияларга кўрсатилаётган ғамхўрликни эътироф этиш жоиз. Республика тиббий реабилитация ва терапия илмий-текшириш институтлари ва уларнинг филиалларида ижтимоий муҳофазага муҳтож 2500 фуқаро бепул даволанди. Пенсионерлар, ногиронлар ва ёлғиз қарияларнинг 32 544 нафари стационар, 432 534 нафари амбулатория шaroитида шифо топди. Бундан ташқари, ўтган йил давомида ижтимоий аҳамиятга эга

касаликларга чалинган кишиларни бепул дори-дармон воситалари билан таъминлашга 6,8 миллиард сўм сарфланди.

Соғлиқни сақлаш тизимида эришилаётган ютуқлар орасида республикамизда сўнгги ўн йил мобайнида умумий ўлим даражаси 22 фоизга, болалар ўлими кўрсаткичи 68 фоизга, оналар ўлими кўрсаткичи эса 38 фоизга камайгани ҳам дунё жамоатчилигининг эътиборидан четда қолаётгани йўқ.

Мамлакатимизда тиббий инфратузилмани ривожлантириш, айниқса, қишлоқ жойлардаги тиббий хизмат сифатини янада оширишда мутахассисларнинг касбий билим ва малакаларини чуқурлаштириш алоҳида аҳамиятга эга. Шу сабабли мазкур йўналишга ҳам жиддий эътибор қаратилмоқ-

да. Биргина ўтган йилда Марғилон шаҳри, Бухоро вилоятининг Пешку ва Қоракўл туманларида тиббиёт коллежлари қурилиб, ишга туширилди.

Айни пайтда республикада уч мингдан ортиқ қишлоқ врачлик пунктлари фаолият кўрсатапти. Уларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, замонавий тиббий жиҳозлар ва ускуналар билан таъминлаш, шифокорларнинг малака ва маҳоратларини юксалтириш ҳам доимий эътиборда.

Тиббиётдаги ислохотларнинг асосий йўналишларидан яна бири тиббий хизмат сифатини ошириш учун ташкилий ва амалий шароитлар яратиш, жамиятда тиббиёт ходимлари маъқеини янада кўтаришдан иборатдир. Шу мақсадда тиббиёт ходимлари меҳнатига ҳақ тўлашнинг такомиллаштирилган тизими ва улар меҳнатини рағбатлантиришнинг янги тартиби жорий этилди. Натижада 2006 йилнинг январь ойидан бошлаб тиббиёт ходимлари иш ҳақлари 2005 йилнинг январь ойига нисбатан ўртача 1,7-1,9 баробарга, 2005 йил декабрь ойига нисбатан ўртача 1,3 баробарга, айрим мутахассисликлар бўйича эса 1,5-1,6 баробарга ошди. Бу эса бугунги кунда шифокорларнинг ўз ишига янада масъулият билан ёндашишини кучайтирди.

Дарҳақиқат, Ўзбекистон давлатининг инсон саломатлиги ва келажаги ҳақида ғамхўрлик тамойилларига асосланган сиёсати дунё жамоатчилигининг кенг эътирофига сазовор бўлмоқда. Зеро, мазкур эътироф замирида серкуёш юртимизнинг ёрқин келажагига бўлган ишонч мўжассам.

«Соғлом авлод учун» халқаро жамғармаси Сирдарё вилоят минтақавий филиали вилоят нефть маҳсулотлари унитар корхонасидан ҳар томонлама қулайликка эга бўлган ва керакли жиҳозлар билан таъминланган бинони тўхфа сифатида қабул қилиб олди.

Норкул МАМИРОВ

БУ эса жамғарманинг оила, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, болаларни соғломлаштиришга қаратилган дастурларни бажариш ҳамда маданий ва маърифий тад-

САҲОВАТ ВА ШИЖОАТ

бирлар ўтказиш, иқтидорли болаларни кўллаб-қувватлаш, айни пайтда худуддаги маҳалланинг 4 мингдан зиёд аҳолисини тиббий ва ижтимоий муҳофаза қилиши учун шароит яратди.

Жамғарма ўтган мuddат мобайнида қатор ибратли ишларни амалга оширди. Жумладан, Хомийлар ва шифокорлар йилида Гулистон автомобиль йўлидан фойдаланиш бошқармаси, Сирдарё шаҳар йўл ҳўжалиги корхонаси, Гулистон нефть маҳсулотлари унитар корхонаси каби ўнлаб корхоналар ишчи-хизматчиларини ва вилоятнинг чекка қишлоқларидаги 11 минг нафарга яқин аҳолини тиббий кўриқдан ўтказди. 1629 оилага 1057 кути дори-дармон, гигиеник восита-

лар ва болалар озуқаси тарқатилди. Вилоятнинг чекка қишлоқларида, айниқса, Сардоба, Оқолтин, Боёвут туманларидаги кам таъминланган, ижтимоий ҳимояга муҳтож оилалар бепул тиббий кўриқдан ўтказилиб, уларга дори-дармонлар берилди.

Шунингдек, 17 нафар туғма лаб танглайда нуқсонли бор болалар жамғарма томонидан Тошкент тиббиёт академиясининг клиникаларида бепул жарроҳлик амалиётидан ўтказилди. Сирдарё туманидаги Мурувват уйи тарбияланувчиларини соғломлаштириш мақсадида Жамғарма хомийлигида «Zeromax G» компанияси томонидан 3 миллион сўмлик спорт анжомлари, ўйинчоқлар тўхфа этилди.

Жамғарма томонидан болалар

ўрта-сида турли кўрик-танловлар ўтказиш анианага айланган. «Биз тинчликни истаймиз», «Асфальтга расм чизиш» каби кўрик-танловларда юзга яқин ногирон болалар иштирок этиб, ўз иқтидорларини намойиш этдилар. Иштирокчиларга жамғарма томонидан турли хил совғалар топширилди, байрам дастурлари намойиш этилди.

— Ўқсик қалбларга малҳам бўлиш, бизнинг асосий вазифамиз, — дейди жамғарма директори Олтиной Эсонова. — Айни кунларда жамғарма шифокорлари томонидан маҳаллалар худудидаги кам таъминланган, ижтимоий ҳимояга муҳтож оилалар, уларнинг фарзандлари тиббий кўриқдан ўтказилиб, дори-дармонлар тарқатилапти.

Учинчи сектор

АЁЛГА ЕЛКАДОШ, ЗАМОНГА ҲАМНАФАС

Фарғона вилоятининг Бағдод шаҳарчасидаги «Янги ҳаёт» мавзесида тоза ичимлик суви муаммоси мавжуд эди. У ерда 400 га яқин хонадон бор. «Аёл ва замон» маркази тегишли давлат идоралари билан ҳамкорликда ушбу масалани чуқур ўрғанди. Сўнг бу ерда артезиан қудуғи қазииш ва ичимлик суви тармоғини тортиш бўйича лойиҳа тайёрланди. Хужжатлар Япониянинг мамлакатимиздаги элчихонаси томонидан эълон қилинган «Кичик ҳажмдаги ижтимоий лойиҳаларга беғараз ёрдам дастури» бўйича танловга топширилди. Натижада ушбу лойиҳа учун 60 миллион сўмлик грант ажратилди.

Беҳзод ШУКУРОВ

ЎТГАН йилнинг апрель ойида артезиан қудуғи қазииш ишлари бошлаб юборилди. Тўрт ойлик меҳнатдан сўнг 250 метр чуқурликдан сув чиқди. Унинг истеъмолга яроқлилиги текширилиб, тегишли сертификат ҳам олинди. Олти минг уч юз метр полиэтилен қувурлар ётқизилиб, ичимлик суви тармоғи тортилди. Ватанимиз Мустақиллигининг 15 йиллиги арафасида эса ушбу объект тўлиқ фойдаланишга топширилди. Унинг узоқ муддат беникусон ишлашини назорат қилиш, сув исрофгарчилигининг олдини олиш мақсадида жамоатчилик асосида сув қўмитаси ҳам тузилди. Маҳалла аҳли хурсанд. Тозалик, озодалик, саранжом-саришталик ўз ўрнига тушди. Бу «Аёл ва замон» маркази иштирокида олиб борил-

ган хайрли ишлардан биргинаси, холос...

Мамлакатимиз қучли давлатдан қучли жамият сари илдам одимламоқда. Бу эса жамоатчилик ташаббусларига кенг имконият яратади. Яъни юзага келган муаммоларини бартараф этиш борасида жамоатчилик ўз ташаббусини илгари сурса, давлат органлари бу борада ташкилий-ҳуқуқий шарт-шароит яратиб берса, ҳомийлар ўз маблағларини жалб этса — шу орқали ижтимоий ҳамкорлик юзага келади. Натижада ҳар қандай масала ўз ечимини топади.

— Марказнинг асосий мақсади — қишлоқ аёллари ва ёшларининг ташаббусларини қўллаб-қувватлашдир, — дейди унинг раҳбари, халқ депутатлари Бағдод туман Кенга-

ши депутати Фотима Ҳалимова. — Уларнинг ҳуқуқий, иқтисодий биллиминини, маънавий ва интеллектуал салоҳиятини оширишга кўмаклашиш, халқ хунармандчилигини ривожлантириш орқали оилавий бизнесни йўлга қўйишни оммалаштириш, фуқароларнинг ижтимоий фаоллигини кучайтириш ҳам муҳим йўналишларимизга қиради. Марказимиз ўз фаолиятини қишлоқ аёллари ўртасида тадбиркорликни ривожлантиришга кўмаклашиш билан бошлади. Туман меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бўлими билан ҳамкорликда 30 нафар қизни уч ойлик курсларда тикувчилик, каштачилик, қандолатчилик хунарларига ўргатдик. Уларга ўз кичик бизнесларини йўлга қўйиш борасида тавсиялар бердик...

Марказ раҳбари таъкидлаганидек, бу ҳали фаолиятнинг бошланиши эди. Шундан сўнг аёллар ҳамда ёшларнинг тадбиркорлиги, ташаббусларини қўллаб-қувватлаш, рағбатлантиришга қаратилган кўплаб тадбирлар ташкил этилмоқда. «Маҳалла — бизнинг умумий уйимиз», «Фуқаролик би-

лимларини кенгайтириш», «Қишлоқ аёллари XXI асрда» каби ўндан ортиқ лойиҳа устида ишлаб, халқро ва маҳаллий фондлар эълон қилган танловлар ғолиби бўлди.

— Мамлакатимиз қучли давлатдан қучли жамият сари илдам одимламоқда, — дейди Фотима Ҳалимова. — Бу эса жамоатчилик ташаббусларига кенг имконият яратади. Яъни юзага келган муаммоларни бартараф этиш борасида жамоатчилик ўз ташаббусини илгари сурса, давлат органлари бу борада ташкилий-ҳуқуқий шарт-шароит яратиб берса, ҳомийлар ўз маблағларини жалб этса — шу орқали ижтимоий ҳамкорлик юзага келади. Натижада ҳар қандай масала ўз ечимини топади.

Марказ томонидан шу кунгача ўтказилган семинарларда ушбу механизмларни яратиш ва амалга тадбиқ этиш юзасидан таклифлар ишлаб чиқилди. Бу борада халқ депутатлари Бағдод туман Кенгазининг Ижтимоий масалалар, оила, аёллар ва ёшлар доимий комиссияси билан биргаликда қатор ишларни амалга оширмоқда. Ҳамкорликнинг амалий натижаси аниқ пайтда Хўжа қишлоғининг «Янги» маҳалласини ичимлик суви билан таъминлаш юзасидан лойиҳа тайёрлашда намоён бўлмоқда.

Шунингдек, «Аёл ва замон» маркази Ўзбекистон Нодавлат Нотижорат Ташкилотлари миллий ассоциациясининг «Ахборот ресурс марказ»ларини ташкил қилиш лойиҳаси бўйича грантини қўлга киритди. Ушбу лойиҳа шу йил бошидан Фарғона вилоятига амалга оширилаяпти. Нодавлат нотижорат, жамоат ташкилотлари ва кам таъминланган фуқароларга интернет тизими, «Норма» қонунчилик базаси ва ахборот маслаҳат базасида яратул фойдаланиш имконияти берилган. Турли ҳудудлардаги ННТ ўртасида ўзаро мулоқот боғлаш фаолияти йўлга қўйилди.

Айни кунларда «Аёл ва замон» маркази маҳаллий «Бағдод» телевидениеси орқали 20 февралдан 1 апрелгача туман халқ таълими бўлими «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати туман кенгаши, «Бағдоддонмахсулотлари» очиқ акциядорлик жамияти билан ҳамкорликда «Энг яхши ғоя», «Энг яхши ташаббус», «Энг яхши лойиҳа» кўрик-танловларини эълон қилди. Бундан кўзланган асосий мақсад ғоялар, лойиҳалар бозорини ташкил этиш ва уларга ҳомийлар маблағларини жалб этиб, янада кўпроқ хайрли ишларни амалга оширишдан иборат.

Яши кунда ҳам, ёмон кунда ҳам эл-юртга, маҳалла-кўйга таяниш, елкама-елка туриш халқимизга хос қадрият саналади.

Элмурод ЭГАМКҮЛОВ

ЯҚИНДА «Олтин мерос» жамғармасининг бир гуруҳ фаоллари Қашқадарё вилоятининг Чироқчи тумани ҳамда Сурхондарё вилоятининг Шербод туманидаги

МИЛЛИЙ ҒОЯ

халқ бирлиги қафолати

қатор қишлоқларда бўлиб, «Ижтимоий ҳимоя йили» Давлат дастури ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Миллий ғоя тарғиботи ва маънавий-маърифий ишлар самарадорлигини ошириш тўғри-

сида»ги қарорининг аҳамияти, қарор ижроси юзасидан амалга оширилаётган ишлар, шунингдек, халқимизнинг бебаҳо тарихий-маданий меросини асраб-авайлаш мавзусида учрашувлар, давра суҳбатлари

уштирдилар.

Жамғарма вакиллари ва маҳалла ҳамда қишлоқ фуқаролари йиғинлари фаоллари юртимизда кечаётган ўзгаришларнинг ҳамюртларимиз тафаккурига ижобий таъсири, юртни обод қилиш юзасидан ҳукумат қилиш юзасидан тадбирларни амалга ошириш юзасидан фикр алмашдилар.

Шунингдек, жамғарма ташаббуси билан Тошкент

педагогика коллежида ҳам «Сила — муҳаббат қасри» мавзусида давра суҳбати бўлиб ўтди. Унда туман хотин-қизлар қўмитаси, маънавий тарғиботи фаоллари иштирок этдилар. Хусусан, аждоқларимизнинг маънавий мероси ва қизларни турмушга тайёрлаш, никоҳ шартномаси, маҳалла ва оилавий муносабатлар борасида фикр-мулоҳазалар билдирилди.

Анжуман
арафасида

МАТБУОТНИНГ ЭЗГУ СЎЗИ

Кейинги пайтларда мамлакатимиз миқёсида жадал суръатларда олиб борилаётган ислохотлардан кўзланган олий мақсадимиз — инсоннинг барча ҳақ-ҳуқуқлари кафолатланган фуқаролик жамияти қуришдир. Фуқаролик жамияти қурилишида эса оммавий ахборот воситаларининг алоҳида ўрни ва роли бор. Фуқаролик жамиятида оммавий ахборот воситалари жамиятнинг ўзига хос кўзгуси сифатида аҳолининг ҳамда турли ижтимоий гуруҳларнинг кайфияти, талаб ва эҳтиёжларини доимий равишда ўзида акс эттириб, мавжуд муаммоларни ҳар томонлама ҳолисона ўрганиб, жамоатчилик эътиборига ҳавола этиб боради.

МУСТАҚИЛЛИК йилларида мамлакатимизда оммавий ахборот воситаларини ривожлантиришда демократик андозаларни жорий этиш бўйича катта ишлар амалга оширилди. Жумладан, глобаллашув жараёни сабаб истеъмолга кириб келган кўплатб-информацион технология воситалари ва улар ёрдамида ахборот алмашинувидаги тезкор ўзгаришлар 1997 йили қабул қилинган «Оммавий ахборот воситалари тўғрисида»ги қонунни қайта кўриб чиқишни талаб этди ва жорий йилнинг

радио ташкил этилганида мутахассислар, энди газета ўрнини радио эгаллайди, дейишган бўлса, биринчи телевидение кашф этилганида, энди радио истеъмолдан чиқади, дея башорат қилишганди. Буни қарангки, XXI асрда ҳар учала оммавий ахборот воситаларини ҳам ўзида муҳасам этган интернет кашф этилганида, ҳеч бир мутахассис газета, телевидение ва радионинг ўрнини интернет эгаллайди, дея башорат қилмади. Чунки вақт ҳар учала оммавий ахборот воситалари жа-

Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди 17-18 апрель кунлари пойтахтдаги «Бизнес-марказ»нинг мажлислар залида «Мамлакат ижтимоий ҳаётини ёритишда оммавий ахборот воситалари фаолиятини такомиллаштириш» мавзусида республика конференциясини ўтказди.

январь ойида мазкур қонун янги тахрирда амалга киритилди. Бу қонун оммавий ахборот воситаларининг ҳуқуқ ва эркинликларини кафолатласа, ҳуқуқ-мақсуд кўмаги ва ташаббуси билан ташкил этилган бир қатор жамоат фондлари оммавий ахборот воситаларини иқтисодий жиҳатдан қўллаб-қувватлаб келмоқда. Шулар жумласига, Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармони билан ташкил этилган Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фондиди қиритишимиз мумкин.

Босма нашр оммавий ахборот воситаларининг энг қадимий тури бўлса-да, ҳозир ҳам ўз ўрни ва сўзига эга. Илк бор

миятда ўз ўрнига эга эканини исботлаган эди.

Фаолият дастури босма оммавий ахборот воситаларини қўллаб-қувватлашга йўналтирилган мазкур жамоат фонди 130 миллион сўмлик 40 дан ортиқ лойиҳаларга грантлар ажратди. Худудий журналист кадрларнинг касбий маҳоратини ошириш ва ёш журналистларни тайёрлаш мақсадида, «Андижоннома», «Зарафшон», «Қашқадарё» газеталари тахририятлари қошида махсус маҳорат марказлари ташкил этди. Шунингдек, «Жамият ва мен», «Менинг Конституциям» ҳамда тахририятлар учун «Эътироф» кўрикталовини ўтказиб келмоқда.

Матлумки, давлатимиз раҳбари 2007 йилни «Ижтимоий ҳимоя йили» деб эълон қили-

ниши муносабати билан мазкур номдаги Давлат дастури тўғрисидаги қарори ҳам эълон қилинди. Қарорда амалга оширилиши керак бўлган кўплатб-тадбирлар белгиланган. Оммавий ахборот воситалари ходимлари Давлат дастури доирасида амалга оширилиши кутилаётган тадбирларни доимий ёритиб боришни таъминлаш баробарида эзгулик ва меҳрибонлик муҳитини мустаҳкамлашга қаратилган тарғибот ишларини ҳам олиб боришмоқда. Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди 17-18 апрель кунлари пойтахтдаги «Бизнес-марказ»нинг мажлислар залида «Мамлакат ижтимоий ҳаётини ёритишда оммавий ахборот воситалари фаолиятини такомиллаштириш» мавзусида республика конференциясини ўтказди. Унда инсон манфаатларини таъминлаш, ижтимоий ҳимоя тизимини такомиллаштириш — фуқаролик жамиятини шакллантиришнинг устувор йўналиши экани, «Ижтимоий ҳимоя йили» Давлат дастурида кўзда тутилган вазифаларни амалга оширишда оммавий ахборот воситаларининг ўрни, ахборот жараёнларининг глобаллашувида миллий манфаатларни таъминлаш каби мавзулар доирасида эллика яқин мутахассислар маъруза қилиши кутилмоқда.

Бугунги кунда тезкор ахборот алмашинуви таъминлашда интернетнинг олдига тушадигани йўқ. Шу боис, мазкур воситадан унумли фойдаланиш мақсадида газеталар ўзларининг веб-сайтларига эга бўлиши давр талабидир. Ҳозир Республикаимизда мазкур жамоат фонди кўмагида 44 та босма нашр веб-сайтларига эга бўлган, аммо уларнинг сифатини ҳамда ундан унумли фойдаланиш кўникмасини қониқарли деб бўлмайдди. Конференцияда мазкур масалага ечим топиш мақсадида, веб-сайтлар фаолиятини такомиллаштириш муаммолари ва уларни ҳал этиш йўллари ҳақидаги масалалар ҳам кўрилиши режалаштирилган.

Шунингдек, фонднинг жорий йилда аҳолининг ижтимоий муҳофазига муҳтож қатламларини ҳимоялаш, Ўзбекистонда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ҳамда фермер хўжаликларини ривожлантириш, демократик жамият қуришда аҳолининг фуқаролик позициясини шакллантириш ва уларнинг фаоллигини оширишга қаратилган навбатдаги 20 та лойиҳалар ғолибларига грант топшириши ҳам кўзда тутилган.

Мана иккинчи йилдирки, 3 май — Жаҳон матбуоти эркинлиги куни байрам сифатида юртимизда ҳам кенг нишонланиб, Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси Журналистларни қайта тайёрлаш халқаро маркази билан ҳамкорликда миллий ва халқаро журналистиканинг энг юксак ютуқларини кенг оммалаштириш, оммавий ахборот воситалари ходимлари ўз фуқаролик позицияларини намоён этишлари учун шароит яратиш, ижодий фаолиятга янгича ёндашувларни шакллантириш мақсадида «Олтин қалам» Халқаро танловини ўтказиб келмоқда.

«ОЛТИН ҚАЛАМ»

МУКОФОТИГА НОМЗОДЛАРНИНГ ИЖОДИЙ ИШЛАРИ САРАЛАШ БОСҚИЧИДА

ТАНЛОВ тартибига кўра, жорий йилда ҳам материаллар 10 апрелгача қабул қилинди. Шу муносабат билан яқинда Миллий матбуот марказида «Олтин қалам» миллий мукофоти халқаро танлови ташкилий кўмитасининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилиш аввалида ташкилий кўмита раиси Ўзбекистон Журналистлар ижодий уюшмаси раиси Шерзод Гуломов халқаро танловнинг ўтказилиши билан боғлиқ тайёргарлик ишлари ҳақида ахборот берди.

Маълумотларга қараганда, халқаро танловни ўтказиш борасида старли даражада амалий ишлар қилинган. Ғолибларга топшириладиган кўкрак нишони, статуэтканинг янги шакллари тайёрланган. Уни тантанали суръатда ўтказиш учун барча чора-тадбирлар кўриломоқда. Халқаро танловнинг якуловчи қисми — мукофотларни ғолибларга топшириш маросими 3 май — Халқаро матбуот эркинлиги куни «Туркистон» саройида ўтказилади.

Жорий йилда халқаро танловга 330 нафар муаллифдан турли жанрдаги 4500 га яқин ижодий иш келиб тушган. Номзодларнинг 230 нафари босма нашрлар, 62 нафари телевидение, 19 нафари радио, 6 нафари фотомухбир, 5 нафари карикатура соҳаси вакилларилир.

Шунингдек, танлов ғолибларига эълон қилинган мукофотлардан ташқари, БМТ, Жаҳон банки ва ЮНЕСКО каби халқаро ташкилотларнинг мамлакатимиздаги ваколатхоналари ҳам ўз совғаларини топшириши маълум қилинди.

Ташкилий кўмита йиғилишида халқаро танловнинг нуфузини ижодкорлардан иборат ҳайъат аъзолари тасдиқланди.

АРХИТЕКТОР, БОШ РЕЖА, ЛОЙИҲА...

шаҳарсозлик соҳасининг асосий устунларидир

Ҳар қандай бунёдкорликнинг аввали лойиҳадан бошланиб, қурилажак ишоотнинг тархи меъморлар томонидан яратилади. Бунга ҳаммамиз яхши биламиз. Аммо бу касб-кор сир-сипоати билан чуқурроқ танишиши барча учун қизиқарли бўлса керак.

Шу мақсадда пойтахтнинг Алишер Навоий кўчасида жойлашган «Ушшаҳарсозлик» лойиҳа-илмий текшириш институтида бўлдик.

Институтининг бош режалар бўлимида иш, айниқса, қизғин экан.

Илҳом КАРОМОВ

15 йил олдин Ўзбекистонда бўлган хорижлик бугун мамлакатимизга ташриф буюрса, шарқона меъморий обидаларга, замонавий биноларга кўзи тушиб, пойтахтимизни таний олмай қолади.

МАЗКУР даргоҳда вилоятларимизнинг шаҳар ва туманлари бош режалари ишлаб чиқилади. Устоз шаҳарсозлардан Евгений Гогин билан суҳбатлашган, лойиҳачиларнинг яратувчиликка доир ижодий режалари ҳақидаги фикрим тиниклашди. «Агар меъморлар ишини чуқурроқ ўрганмоқчи бўлсангиз, Тоир Қосимов билан танишинг. У ўз касбининг моҳир билимдонларидан ҳисобланади», — деди у.

Тоир ака мени кўриши билан сим орқали суҳбатини қисқа қилди:

— Ҳаммаси кўнгилдагидек бўлади, аммо режа асосида лойиҳалаштирилади. Ҳозирча омон бўлинг! — У гўшаки кўяр экан, шаҳарсозлик ишлари бўйича Навоий вилоятига масъул ходимга юзланди: «Билиб қўйинг, қурилиш лойиҳадан четга чиқмаслиги керак. Навоий шаҳрининг бош режаси Назирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланди. Ўша қарорда кўрсатилган бандларнинг ижроси юзасидан, аввало, келишиб оламиз. Кейин эса Навоийга жўнайсиз...»

ИЛК ҚАДАМ

1961 йил. Ушанда Тоир 14 ёшда, юрагида бир олам орзулар. Отаси ҳам, ўқитувчилари ҳам уни доим илми бўлишга, ҳунар ўрганишга даъват этишарди: «Мехнат қилган элда азиз», «Илм — бахтнинг калити», «ҳунардан унар зар»... Булар Тоирнинг бугун фикру хаёлини забт этган, уни ижодий уфқлар сари чорларди...

«Энди ҳунар ўрганишим керак. Шунда барча орзумимга эришаман...» Тоир ана шу хаёллар измида шаҳардаги ўқувчилар саройига келди...

— Меъмор-ганчкор бўлмоқчимсан, ўғлим, — деди тўғарак раҳбарни унга синчков назар ташлар экан. — Хаёлни бир нуқтага жамлаб, сабоқларни диққат билан тингласанг, ўргансанг, сендан яхши уста чиқади. Айтганларимга амал қилсанг, кам бўлмайсан.

Шундай бўлди. Тоир бир-икки йилда устоз ишончини оқлади. Вужудда ижодий иштиёқ ва интилиш камол топди. Ўз устида ишлади ва изланди.

— Ишончимни оқладинг, устоз сифатида сендан розиман, — деди уста бир кун Тоирни ҳузурига чақириб. — Энди сен олий ўқув юр-

тига ўқишга киришга ҳаракат қил, келгусида сендан зўр архитектор чиқишига ишонаман...

Устознинг дуога кўл очиб айтганлари ижобат бўлди. Яхши ниятлар ушалди.

Бизнинг изоҳ:

1961 йил Тоир Қосимов Тошкентдаги ўқувчилар саройига — Ўзбекистон халқ устаси, давлат мукофоти лауреати Маҳмуд Усмонов устозлик қилаётган ганчкорлик тўғрисида қатъий бошлади. 1966 йилги Тошкент шилзиласи оқибатларини бартараф этиш, шикаст этган бир қанча меъмурий, маданий ва ماشий биноларни таъмирлашда уста бошчилигида Тоир Қосимов ҳам иштирок этди.

СУҲБАТ

— СИЗНИНГЧА, КЕЧАГИ КУН МЕЪМОРЧИЛИГИ ҚАНДАЙ АҲВОЛДА ЭДИ? СОҲАНИНГ БУГУНИ ВА ЭРТАНГИ КУНИНИ ҚАНДАЙ ТАСАВВУР ЭТАСИЗ?

— Кечаги замон, шу жумладан, унинг қурилишлари қанақа бўлгани ҳаммамизга маълум. Яъни шаклан миллий, мазмунан социалистик тамойилларга амал қилинарди. Шу боис, табиий шароити ва иклимидан қатъий назар, бир-бирига ўхшаб кетадиган, дярли бир хил шаҳарлар қурилиши одат тусига кириб қолганди. Агар кўрган бўлсангиз, ўша замонларда суратга олинган «Тақдир ҳазили ёки қушдай енгил бўлинг» фильмида ана шу анъана устидан қулинади...

Энди бугунги шаҳарсозликка келсак, 15 йил ичида асрга татигулик бунёдкорлик ишлари амалга оширилди. 15 йил олдин Ўзбекистонда бўлган хорижлик бугун мамлакатимизга ташриф буюрса, шарқона меъморий обидаларга, замонавий биноларга кўзи тушиб, уни таний олмай қолади. Қисқа муддат ичида бемисл қурилиш ишлари амалга оширилди. Бу билан фахрлансак арзийди. Мен фақат пойтахтдаги қурилишларни эмас, мамлакатимиз миқёсида барпо этилаётган улкан бунёдкорлик ишларини ҳам назарда тутаяпман. Тошкент, Термиз, Марғилон, Андижон, Фарғона, Қарши ва бошқа шаҳарларимизда олиб борилган ободчилик манзараларини кўриб кўзингиз қувонади. Бу гапни самимий тарзда, соҳадаги ишларни мутахассис сифатида яхши билганим учун айтаяпман. Аммо баъзи жойларда ўзбошимчилик билан, режасиз ёки режага зид барпо этилган қурилишлар ҳам бор. Энди бундай ўзибўларчиликка йўл қўйилмайди. Ўзбекистон Президенти имзоси билан 2002 йили Шаҳарсозлик кодекси қабул қилинди. Ушбу ҳужжатда соҳадаги асосий ривожланиш йўналишлари белгилаб қўйилган.

Умуман олганда, архитекторлар бош режа асосида лойиҳа яратиш асосида ўша жойдаги ҳудудий-табиий мутаносиблики, шунга яраша коммуникация ва муҳандислик инфратузилмаларини ҳисобга олиши зарур. Бу талаб мамлакат раҳ-

барининг «Шаҳарлар, шаҳарчалар ва қишлоқ аҳоли пунктларининг бош режасини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш жараёнларини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қароридан ҳам ўз аксини топган. Қарор ижросини таъминлаш борасида бош режалар бўлими зиммасига катта масъулият юкланган. Шунга асосан 100 та шаҳар, шаҳарчалар ва аҳоли яшаш пунктларининг бош режаси ишлаб чиқилиб, унинг ижроси амалга оширилаётир. Мен сизга бир неча мисоллар келтиришим мумкин...

Бизнинг изоҳ:

Самарқанд шаҳридаги бизнес маркази, Андижон шаҳри ва Ғаллаорол туманидаги махсус спорт коллежи бинолари, қатор шаҳарларнинг янги ишоотлари лойиҳалари Тоир Қосимов ва унинг ҳамкасблари томонидан ишлаб чиқилган. Тоир ака буларнинг ҳар бирини тилга олганда, гурурланиб кетди. У хизмат юзасидан Москва, Берлин, Бонн ва Прага каби шаҳарларда бўлган. Бу шаҳарлардаги замонавий қурилишларни юртимиздаги бунёдкорлик манзаралари билан таққослаб, ютуқларимиздан ифтихор туйган.

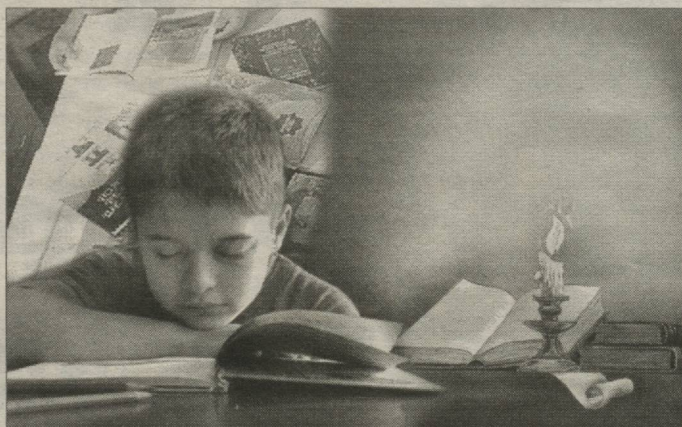
— Шаҳарсозлик дегани фақат шаҳар ҳудудларига хос тушунчани?

— Эҳтимол қадимда шаҳарсозликка оид илмий қарашлар, ҳисобкитоблар бўлмагандир. Лекин Шарқ меъморчилиги асл қиёфасига эга бўлган. Бугун бу янги мазмун ва маҳият билан бойиб бормоқда.

Шаҳарсозлик фақат шаҳаргагина мансуб ҳодиса эмас. Дейлик, қайси бир чўл ҳудудда биттагина кўприк қурилган бўлса ҳам шаҳарсозликка дахлдор. Демак, шаҳарсозлик деган тушунчани миқёси, кўлами кенг. Шаҳар ё туман даражасидаги ҳудудларнинг янги шаҳарсозлик қоидалари асосида обод этилишида гап кўп. Муҳтасар қилганда бош режаси бор юртинг, шаҳарнинг келажаги порлоқ! Хали кўрасиз, эртақлардагидек гўзал, фусунзор бинолар қад ростлайди мамлакатимизда. Бунга Тошкент, Самарқанд, Қарши, Термиз, Марғилон ва бошқа кўплаб шаҳарларимизнинг бугунги ёрқин қиёфаси далолат эмасми?!

“ҲАПАЛАК”НИ КИМ ЁЗГАН?

ёхуд мактаб дарсликларигаги айрим чалкашликлар хусусида

маблағлар сарфлаётганидан ҳам хабардормиз. Ушбу дарсликлардан биз ўқувчилар жиддий сабоқ ва пухта билим олишимиз йўлида ҳозирча баъзи муаммолар учраб турганини ҳам назаримда рўй-рост айтсак бўлади, деб ўйлайман.

Дастлаб 2006 йили 9-синф ўқувчи-

лари учун «Ўзбекистон» нашриётида чоп этилган «Ўзбекистон тарихи» китобини кўздан кечирайлик. Унда баён этилган кўпгина маълумотларни бошқа китоблардаги шундай маълумотлар билан

қийёслаган ҳолда муаллифлар бир жойда айтган фикрни иккинчи ва учинчи жойда бутунлай бошқача талқин этганларини кўриб роса ажабланасиз.

Китобнинг «XIX аср охири ва XX аср бошларида архитектура ва санъатнинг ривожланиши» мавзусидаги «Театр санъати» (147-148 бетлар) бобида «Туркистондаги биринчи ўзбек ҳаваскорлар театр труппаси 1913 йилда М. Бехбудий раҳбарлигида Самарқандда тузилди», деб қайд этилгани ҳамда 148-бет юқорисидagi сурат тагида «Биринчи ўзбек театр труппаси», деб ёзилгани ҳолда шу саҳифанинг куйисиди — Ҳамза Ҳакимзода Нисезий ҳақида берилган маълумотда: «1911 йилда Қўқонда Ҳамза раҳбарлигида ҳаваскорлар театри ташкил этилди (яъни Бехбудийдан икки йил аввал — М.Х.) ва унда биринчи марта Ҳамзанинг «Заҳарланган ҳаёт» спектакли намойиш этилди», дейилган. Дарслик муаллифлари шу ўринда бироз янглишиб кетибдилар, деб ўйлангиз, 155-бетга келиб бундан-да ажабланишироқ маълумотга дуч келасиз. Яъни: «Яқунларни чиқарамиз» деган хулосада: «1915 йил — Қўқонда дастлабки театр ташкил этилди (Ҳамза), деб ҳам ёзилган.

Кўряписизми, дарслик муаллифлари бир мавзуда бир-бирини инкор этувчи уч хил фикрни баён этишмоқда. Уларнинг қайси бирига ишониш керак? Қолаверса, Ҳамзанинг 1915 йилдан фаолият кўрсата бошлаган Қўқон

ТАХРИРИЯТДАН:

Маҳзуна Ҳасанованинг тахририятимизга йўллаган ушбу мактубини чоп этишга шошилмадик. Унинг синчков ёндашувларини ижобий баҳолаб, айни пайтда Халқ таълими вазирлиги мутасаддидлари, тегишли соҳа мутахассислари ва дарслик муаллифларининг шу хусусдаги фикрларини ҳам ўрганишга ҳаракат қилдик. Эътиборингизга ҳавола этилаётган фикр-мулоҳазалар самарали ҳамкорликка йўл очиб, дарсликларимизнинг келгусида янада такомиллашувиغا кўмаклашадим, деб ишонамиз.

Ҳурматли таҳририят!
Мен ўқувчиман, бу йил мактабни битириб, олий ўқув юртида тахсил олишни ният қилган минглаб ўсмирларнинг бириман. Аввало, мактубим бошдаёқ Истиқлолимиз 15 йиллиги арафасида чиқа бошлаган «Жамият» газетасини қизиқиш билан ўқиб бораётганимни айтмоқчиман.

Маҳзуна ҲАСАНОВА,

Тошкент шаҳридаги
307-мактабнинг
11-синф ўқувчиси

МАМЛАКАТИМИЗ раҳбариятининг биз ёшларнинг порлоқ келажаги учун катта гамхўрлик қилаётганини ҳар қадамда ҳис этиб турибмиз. Янгидан қурилиб барча шароитлар яратилган, компьютерлашган, муҳташам спорт заллари ва иншоотлари билан таъминланган замонавий мактаб, лицей ва коллежларда тахсил олаётганимиз — бу бизнинг бахтимиз ва шодлигимиздир. Истиқлол фарзандларининг сабоқ олиши, соғлом ўсиб-ўлғайиши, илм ва спорт соҳасида ўз истеъдодларини намоян этиши, Ватанимиз ва хориздаги нуфузли ўқув масканларида тахсил олиши учун яратилган шароитлардан, «Умид ниҳоллари», «Баркамол авлод» ва «Универсиада» каби беллашувлар мунтазам ўтказилаётганидан қувонмай бўладими?

Халқ таълимининг барча тизимлари учун янги дастурлар асосида дарслик ва ўқув қўлланмалари яратиш мақсадларига ҳукуматимиз жуда катта

ХАТОЛАРНИ ТУЗАТИБ ЎҚИЙМИЗ

Дарсликлар ва ўқув қўлланмалари чоп этиши миллат тафаккурини шакллантириш ва юксалтиришга дахлдор муҳим вазифа. Улуғлар ҳар тўқисда бир хатолик ҳам бўлиши мумкин, деганларидек, зиё ва илм-маърифат хазинаси бўлган китобларни чоп этиш жараёнида хатоликлар учраб туришини ҳам табиий деб қабул қилиш лозим. Бироқ хатоларни тузатиб ўқиш йўлидаги бепарволик эса кечирилмас хато бўлиб қолади. Бизга хатонинг ўзи эмас, сабоғи муҳим бўлмоғи керак.

Мансурхон ТОИРОВ,

физика-математика фанлари доктори,
профессор

ШУ муносабат билан айрим китобларда йўл қўйилган хатолар тўғрисидаги кузатишларини дастлаб ўз мутахассислигимга доир баъзи китоблардан бошламоқчиман. Ўрта мактабларнинг 6-синф ўқувчилари учун мўлжалланган «Физика» дарслиги (муаллифи Н.Ш.Турдиев, Тошкент, 2004 йил) нинг 14-саҳифасида «Молекула может состоять из одного или нескольких атомов», деб молекулага мутлақо нотўғри таъриф берилган. Холбуки, молекулаларда атомлар сони иккитадан тортиб бир неча минггача этиши мумкин.

Маъзур китобнинг 38-саҳифасидаги: «Плотностью называется количество вещества,

приходящееся на единицу массы» тарзида зичликка берилган таъриф ҳам хатодир. Чунки физика фанида бирлик ҳажмга тўғри келувчи масса микдорини зичлик, деб аташ қабул қилинган.

Анча йиллар муқаддам «Фан» нашриёти «Ўзбек тили грамматикаси, II том, Синтаксис» китобини олий ўқув юртилари учун дарслик сифатида чикарган эди. Шу китоб ҳозир ҳам ўқитилади. Унинг 365-саҳифасида Ойбек домла қаламига мансуб:

Бир ўлкаки, тупроғида олтин гуллайди, Бир ўлкаки, қишларида шивирлар баҳор мисраларига муаллиф сифатида қавс ичида Ҳамид Олимжон номи берилган. Мен бу ўринда, ўша китобни ёзган таниқли олимлар ва чоп этган нашриётни танқид қилмоқчи эмасман. Гап шундаки, бундай хатолар аслида умуман бўлмаслиги учун ҳаракат қилишимиз, бордию шундай хато ўтиб кетган тақдирда ҳам ундан матбуот орқали кўпчиликни хабардор этиб, бошқаларни ўша хатони тўғрилаб ўқишга давват этиш инсоний маданиятимизни белгиловчи мезонлардан бирига айланиши зарур.

Шу муносабат билан, агар матбуот нашрларимиздан бирортасида, хусусан, бу муаммони улар орасида биринчилардан бўлиб кўтариб чиқаётган «Жамият» газетаси саҳифаларида «Хатоларни тузатиб ўқиймиз», деган янги рунк очилса ва тахририят ташаббус кўрсатиб, шу хатolikка йўл қўйган муаллиф ёки нашриётга мурожаат қилиб, унинг тузатилган шаклини ҳам аниқлаган ҳолда эълон қилса, нур устига нур бўларди.

Биз илмли юртинг келажаги мувоқлиғига кун сайин кўпроқ амин бўлмоқдамиз. Куни кеча

Интернет халқаро тармоғи орқали тарқатилган «Дунё харитаси» рўйхатида мамлакатимиз аҳолисининг саводхонлик даражаси 99 фоиздан ошиқлиги эътироф этилгани ҳам шундан далолатдир.

Айни чоғда, иқтидорли фарзандларимизга янада кенг йўл очиб беришимиз учун юқоридаги каби жузвий хатolikларни ўз вақтида бартараф этиб бормоғимиз зарур. Чоп этилаётган айрим дарслик ва ўқув қўлланмаларимиздаги хатолар ундан сабоқ олганларни шунчаки янглиштириб ёки саводхонлигига таъсир кўрсатибгина қолмай, ўқув юртига энг истеъдодли ёшларни танлаб олишни мураккаб-лаштиради.

Негаки, у ёки бу абитуриентнинг давлат гранти ёки тўлов-контракт асосида ўқишга қабул қилинишини тўпланган балларнинг юз ёки мингдан бир улуши даражасидаги фарқ ҳам ё у ёқлик, ё бу ёқлик қила олади. Кўп ҳолларда эса абитуриентнинг олий ўқув юртида умуман ўқиш ёки ўқимаслиги ҳам у тўпланган баллардаги мана шундай фарқларга боғлиқ бўлиб қолади.

Шундай экан, дарсликларни қайта нашр этишда бу хатоларни бартараф этибгина қолмай, янги дарсликлар тайёрлашга ҳам замон талабидан келиб чиққан ҳолда янада масъулият билан ёндашмоғимиз керак.

Бу бизнинг келажақ авлод олдидаги муқаддас бурчимиздир.

театр труппаси учун ёзган «Заҳарли ҳаёт ёхуд ишқ қурбонлари» драмасининг номи ҳам дарсликда «Заҳарланган ҳаёт» тарзида нотўғри берилган.

Муҳтарам дарслик ўқувчи ва уни нашрга тайёрловчи устозлар! Бу мисолларни дилим оғриганидан ёздим. Балки бу хатолар, чалқашликларга сизнинг алоқангиз йўқдир. Илм «Игна билан қудуқ қазигандан» оғир, мураккаб эканлигини биламан ва сизларга таъзим қиламан.

Шоир Махмур қаламига мансуб машҳур «Ҳапалак» шеъри дарсликнинг 149-бетига Муқимийга нисбат берилган. Муаллифларнинг бундай «кашфиёт»ларидан ҳазрат Навоий бобомиз ҳам бенасиб қолмаганлар. Китобнинг 153-бетига Тошкентдаги Хусанбоев босмахонаси ҳақида сўз юритилиб: «...1893 йилда мумтоз жанрдаги шеърлар тўплами «Девони Навоий» чоп этилди», - дейилган. Шу саҳифанинг ўзида берилган «Девони Навоий»нинг биринчи саҳифаси расми тағида эса сана — 1888 йил деб қайд қилинган. Шунингдек, дарсликнинг 11-бетига айtilган гаплар 103-бетдаги таълиқларга ҳам тўғри келмасдан ўқувчини янглиштиради.

Бундай хато ва чалқашликлар фақат Г.А. Хидоятов ва В.А. Костетскийларнинг 9-синф «Тарих» дарслигида эмас, бошқа ўқув қўлланмаларида ҳам охиб-тошиб ётибди. Масалан, 6-синфлар учун 2004 ва 2005 йилларда «Шарқ» нашриёт-матбаа актидорлик компанияси бош таҳририятида чоп қилинган «Тарих» дарсликларини олиб кўрайлик. 2005 йилги нашр матнида Буюк юнон колониялаштириши даври милоддан аввалги VII асрдан то VI асргача давом этгани (101-бет) айtilган бўлса, шу нашрнинг ёлда тутиш учун берилган хронологиясида бу давр VIII — VI асрлар (102-бет) деб кўрсатилган. 2004 йилги нашрда зилзила сабабли олимпиадада ўйинлари қолдирилган вақт милодий 394 йил деб кўрсатилган бўлса (101-бет), 2005 йилги нашрда милоддан аввалги 394 йил (116-бет) деб берилган.

Шу дарсликнинг 2004 йилги нашрида Миср тарихи учга бўлинган ҳолда баён этилган. 2005 йилги нашрда эса Миср тарихи бешга бўлинган ҳолда берилган. Мисрнинг Канбис томонидан босиб олиниши бу китобларнинг бирида (2004 йилгисидан) милоддан аввалги 526 йил (33-бет) деб ёзилган бўлса, иккинчисидан (2005 йилгисидан) 525 йил (39-бет) деб кўрсатилган. Милоддан аввалги 1500-йиллар атрофида катта юришларни ташкил этган ҳукмдор ҳақида сўз борганда 2004 йилги нашрда у Тумтос деб ёзилган бўлса (33-бет), 2005 йилги нашрда Тумтос II (38-бет) деб берилган. Худди шу нашрда Бобилининг эронликлар томонидан босиб олиниши бир жойдаги матнда милоддан аввалги 539 йил (57-бет) сифатида берилган бўлса, китоб сўнггидаги хронологик жадвалда 538 йил (59-бет) деб кўрсатилган. Финикия алфавити 2004 йилги нашрда 22 унли ҳарфдан иборат (55-бет) дейилган бўлса, 2005 йилги нашрда 22 ундош ҳарф деб (63-бет) кўрсатилган.

Ҳар икки китобда хатолар кўпчилиги боис уларни бир-бирдан ажратиш учун «биринчи» ва «иккинчи» китоб дея фарқлаган ҳолда фикримизни давом эттиравимиз. 2004 йилги чоп этилган биринчи китобда Хитойдаги Хан сулоласи даври милоддан аввалги 206 йилда бошланган ва милоддан аввалги

220 йилга тузатилган, деб кўрсатилган (70-бет). Демак сулола ўз тарихини бошламасданқў тутатган эканда, ахир милоддан аввалги давр саналари юқоридан пастга қараб ҳисобланмайдими?

Шу китобнинг мазкур саҳифасида яна: «Сариқ чилвирли одамлар кўзғолони» милоддан аввалги II асрдаги энг ишриқ исён бўлди» (70-бет) дейилган бўлса, китоб охиридаги хронологик жадвалда (166-бет) - милодий II аср охири — III аср бошлари, деб қайд этилган. 2005 йилги нашр қилинган дарсликда эса ушбу кўзғолон «Сариқ рўмолилар кўзғолони» деб аталиб милоддан аввалги II асрда бўлганлиги (79-бет) қайд қилинган. Бу ўринда милоддан аввалги ва кейинги даврлар чалқаштириб юборилганидан ташқари, чилвир (эшилган йўгон ил) билан рўмол ҳам муаллифлар томонидан фарқланмай бир нарса деб тушуниланганига таассуф қиласиз. 2004 йилги нашр этилган китобда «Зардўшт 40 ёшида янги диний таълимот пайгамбарига айланган» (79-бет), дея кўрсатилса, 2005 йилги нашрда (91-бет) «...30 ёшидан», деб берилган.

Н. Норқулов ва У. Жўраевлар муаллифлигида 2002 йили 8-синфлар учун чиқарилган «Ўзбекистон тарихи» дарслигининг 166-бетига Норбўтабекнинг тутилган ва вафот этган йиллари 1763—1798 деб кўрсатилгану, бироқ китобнинг кейинги саҳифасида У (Норбўтабек) 1799 йилги Хонхўжа бошчилигида Тошкентга қўшин юборди, дейилган. Норбўтабек вафотидан сўнг ҳам ҳукмдорликни давом эттирган экан-да...

2004 йили 11-синфлар учун чиқарилган «Ўзбекистон тарихи» дарслигининг 37-бетига Ўзбекистон Республикасининг олий даражадаги мукофоти — «Ўзбекистон Қаҳрамони» унвонининг 1995 йил май ойида таъсис этилгани қайд қилинган ҳолда, шу китобнинг 254-бетига мамлакатимиз раҳбари бу унвон билан 1994 йили тақдирланган, деб маълумот берилган.

Мен оддий бир ўқувчи сифатида дарслик китобларимизда учраётган қўшдан-қўп хато ва чалқашликлардан айримларинигина тилга олдим, холос. Мазкур дарсликларни тайёрлаган ва унга «оқ йўл» тилаб тақриз ёзган олимлар китоб сифатида чиқарилиши учун тавсия этган Халқ таълими вазирлиги мутасаддилари, нашриёт муҳаррирларидан шунча хато ва чалқашлик қандай ўтиб кетиши мумкин?

Ушбу хатни нима мақсадда ёзганимни яна бир марта очiq айтгай. Келгусида олим ёки адиб, шифокор ёки композитор, ихтирочи ёки илмий кашфиётлар соҳиби, мишлат манфаатларига ҳисса қўша оладиган, озода Ватанимиз корига ярайдиган мутахассислар бўлиб етишишни кўнглига туккан мен каби минг-минглаб ёшлар эртага олий ўқув юртиларига кириб ўқиш учун ҳужжат топшира бошлайдилар. Уларнинг мактаб, лицей ва коллежларда олган сабақлари нечоғлик пухта эканлиги давлат тест синовлари чоғида имтиҳондан ўтади. Ана шунда, юқоридан номлари келтирилган, ўқувчини янглиштирадиган дарслик китоблардан олинган кемтик сабақларнинг нуқси билинмайдими?

Муҳтарам дарслик ўқувчи ва уни нашрга тайёрловчи устозлар! Бу мисолларни дилим оғриганидан ёздим. Балки бу хатолар, чалқашликларга сизнинг алоқангиз йўқдир. Илм «Игна билан қудуқ қазигандан» оғир, мураккаб эканлигини биламан ва сизларга таъзим қиламан.

Маълумки, Ўзбекистон мустақилликка эришганидан сўнг таълим соҳасида ҳам асрларга татигулик ўзгаришлар амалга оширилмоқда. Замонавий Давлат таълим стандартлари ва дастурлари қабул қилиниб, амалиётга жорий қилинди. Уларга мос равишда дарсликларнинг янги авлоди яратилмоқда.

ДАРСЛИКЛАРНИНГ ЯНГИ АВЛОДИ ЯРАТИЛМОҚДА

Ислол ЗОКИРОВ,

Республика таълим маркази директори

ТАРИХ фани дарсликлари тадқиқотлар натижасида ўрганилган мазмуннинг кўпгина қирраларига доир маълумотлар билан бойитилди. Масалан, 9-синф учун Ўзбекистон тарихи дарслигида илк бор мамлакатимиз тарихига оид Оксфорд кутубхонаси фондидаги кўпгина қимматли маълумотлар ва расмлар ўз аксини топди.

Умумтаълим мактаблари учун 6-синф «Тарих», 9-синф «Ўзбекистон тарихи» дарсликларининг оригинали рус тилида яратилган бўлиб, ўзбек тилига таржима қилинган. Мазкур дарсликлар 2005 йил 7 ноябрда Республика таълим маркази қошидаги Тарих фани бўйича Илмий методик кенгаши муҳокамасига қўйилиб, кенгаш қарори билан тавсия этилган.

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги томонидан 2006 йилда нашр этиш ҳуқуқи учун ўтказилган тендер шартловларида умумтаълим мактабларининг 9-синф ўқувчилари учун «Ўзбекистон тарихи» дарслигини нашр этиш бўйича «Ўзбекистон» нашриёт-матбаа ижодий уйи галиб, деб топилган ва ушбу дарсликни чоп этиш бўйича шартнома имзоланган.

Шартномада Ижрочининг мажбуриятлари бўлимида дарсликнинг дизайнини ташлаш, матн ва иллюстрацияларнинг ўзаро уйғунлигини таъминлаган ҳолда жойлаштириш, зарур ҳолларда муаллиф билан ҳамкорликда дарсликларга тегишли ўзгаришларни ўрнатилган тартибда киритиш ҳамда бу талабни қабул қилиш ва амалга ошириш, камчилик ва нуқсонларни тўлиқ тузатиш мажбуриятини олиши кўрсатилган.

2006 йил апрель ойида мазкур дарсликнинг оригинал макети (рус тилидаги вариант) Республика таълим марказининг ижтимоий фанлар бўлими мутахассислари томонидан кўриб чиқилган ва нашрга тавсия этиш учун тасдиқлаб берилган.

Мазкур дарслик «Ўзбекистон» нашриёт-матбаа ижодий уйида ўзбек тилига таржима қилинган. Лекин ушбу дарсликнинг тасдиқланган оригинал макети билан таржима варианты солиштирилмаган ва чоп этиш бўйича шартнома шартларининг юқоридан кўрсатилган бандлари тўлиқ бажарилмагани сабабли айрим камчиликларга йўл қўйилган.

Жумлайан: — 9-синф «Ўзбекистон тарихи» дарслиги (Ўзбек тилига таржима қилинган вариант)нинг 148-бетига «1911 йилда Қўқонда Ҳамза раҳбарлигида ҳаваскорлар театри ташкил этилди ва унда биринчи марта Ҳамзанинг «Заҳарланган ҳаёт» спектакли намоиши этилди», 149-бетига «Муқимий Муҳаммад Аминхўжа (1850-1903) — Қўқон шаҳрида туғилган. Ўзбекистоннинг «Сайлов», «Тановиллар», «Ҳапалак» ва бошқа сатирик асарлар муаллифи», 153-бетига Тошкентдаги Хусанбоев босмахонаси ҳақида сўз юритилиб: «...Бу ерда илк марта буюк шоир Алишер Навоийнинг «Ҳамса» асари 1893 йилда мумтоз жанрдаги шеърлар тўплами «Девони Навоий» чоп этилди» деб дарсликнинг тасдиқланган оригинал макетида бўлмаган маълумотлар ёзилган.

Дарсликда ҳақиқатдан ҳам 1913 йилда Самарқанда биринчи ҳаваскорлик труппаси тузилди, дейилган. Лекин, труппа бу театр эмас. 1911 йилда Ҳамза Ҳакимзода Нисёй томонидан ҳаваскорлик театри ташкил этилди. Шу сабабли, бу ерда тушунмовчилик йўқ. Дарсликнинг 155-бетига «Яқунларни чиқарамиз» қисмида ҳаваскорлар театри ҳақида эмас, балки профессионал театр ташкил этилган сана ҳақида маълумот келтирилган.

Мақоладаги 6-синф «Тарих» дарслиги бўйича: Таъкидлаш жоизки, 2004 йилда 6-синф «Тарих» дарслиги экспериментал дарслик сифатида 25000 нусxada чоп этилган бўлиб, тажриба-синов ўтказиш учун белгиланган мактабларга тарқатилган.

Мазкур дарслик юзасидан кенг жамоатчилик томонидан билдирилган фикр-мулоҳазалар, тажриба-синов ўтказган ўқитувчилардан олинган тақлифлар асосида, дарслик қайта ишланиб, тўлдирилган ҳолда 2005-2006 йилларда унинг кейинги нашрлари оммавий тарзда чоп этилди. Табиийки, дарсликни қайта нашрга тайёрлаш жараёнида тажриба-синов учун чоп этилган нашрда йўл қўйилган хато ва камчиликлар бартараф этилди.

Мақола муаллифининг 101-102-бетлардаги тарихий саналар тўғрисидаги фикрлари бўйича:

юқоридан кўрсатилган бетлардаги хронология қисмида VIII-VI асрлар эмас, балки милоддан аввалги VIII-VI асрлар шаклида келтирилган; дарсликнинг 101-бетдаги матнида юнонларнинг милоддан аввалги VII-VI асрларда оммавий кўчиб жойлашиши тўғрисида фикр юритилган. Дастлабки кўчишлар эса милоддан аввалги VIII асрда бошланган бўлиб, 102-бетда шу факт назарга тутилган.

Бобилининг эронликлар томонидан босиб олиниши дарсликнинг 57-бетдаги матнда милоддан аввалги 539 йил сифатида тўғри берилган, лекин 59-бетдаги хронологик жадвалда техник хато сабабли 538 йил кўрсатилган.

2002 йили нашр қилинган 8-синф учун «Ўзбекистон тарихи» дарслиги фойдаланишга тавсия этилганда дарсликлар рўйхатидан чиқарилган. 2006 йилда мазкур дарслик қайта ишланиб, тузилган ҳолда, Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси Тарих институти қошидаги «Тарихий адабиётларни нашрга тайёрлаш ва чоп этиш бўйича давлат эксперт гуруҳи»нинг хулосасига мувофиқ чоп этилди.

11-синф «Ўзбекистон тарихи» дарслигида «Ўзбекистон қаҳрамони» унвони саналари алмашиб кетганлиги техник сабаблар, корректурадаги лоқайдлик туфайли юз берганлигини дарслик муаллифи эътироф этди.

Давлат тест марказининг сўровига биноан олий таълим муассасаларига қабул тест синовларида фанлар бўйича қўлланиладиган тестларни тузишга асос бўладиган дарсликлар рўйхати Республика таълим маркази томонидан берилган.

Дарсликлар муаллифлари мақолада билдирилган айрим мулоҳазаларни миннатдорлик билан қабул қилган ҳолда Давлат тест маркази тарафида кўра, дарсликлардаги техник хатолар ва нуқсонларни масалалар юзасидан тест топшириқлари тузилмасини қайд этилганини, шунингдек, абитуриентлар тарих фанидан тест синовларига тайёргарлик кўриш жараёнида 2005-2006 йилларда чоп этилган амалдаги дарсликларга таянишлари лозимлигини таъкидлайдилар.

ДУШАНБА, 16 АПРЕЛЬ

«O'zbekiston»

5.55 Кўрсатувлар дастури. 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон»...

«Yoshlar»

15.55 Дастурнинг очилиши. 16.00 «ДАВР». 16.15 «Матфукор ва бекаткор»...

«Sport»

7.00 «Бодров утрос». 8.05 ПроФРИНГ. 9.00 «Талкин». Информацион-таҳлилий курсатув...

«Россия»

10.50 Сериял «Горныч и Виктория». 12.40 «Танго втроем». 13.00 «Ангел-хранитель»...

«Россия»

10.50 Сериял «Горныч и Виктория». 12.40 «Танго втроем». 13.00 «Ангел-хранитель»...

«Россия»

10.50 Сериял «Горныч и Виктория». 12.40 «Танго втроем». 13.00 «Ангел-хранитель»...

«Россия»

10.50 Сериял «Горныч и Виктория». 12.40 «Танго втроем». 13.00 «Ангел-хранитель»...

«Россия»

10.50 Сериял «Горныч и Виктория». 12.40 «Танго втроем». 13.00 «Ангел-хранитель»...

СЕШАНБА, 17 АПРЕЛЬ

«O'zbekiston»

5.55 Кўрсатувлар дастури. 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон»...

«Yoshlar»

7.00 «АНГИ ТОНГ». 9.00, 13.15 «Давринг боласи»...

«Sport»

7.00 «Бодров утрос». 8.05 «Малахов +». 9.00 «Хабарлар» (рус)...

«Россия»

4.00 «Доброе утро». 8.00, 11.00, 14.00, 17.00. 22.10 «Новости»...

«Россия»

4.00 «Доброе утро». 8.00, 11.00, 14.00, 17.00. 22.10 «Новости»...

«Россия»

4.00 «Доброе утро». 8.00, 11.00, 14.00, 17.00. 22.10 «Новости»...

«Россия»

4.00 «Доброе утро». 8.00, 11.00, 14.00, 17.00. 22.10 «Новости»...

«Россия»

4.00 «Доброе утро». 8.00, 11.00, 14.00, 17.00. 22.10 «Новости»...

СЕШАНБА, 17 АПРЕЛЬ

«O'zbekiston»

5.55 Кўрсатувлар дастури. 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон»...

«Yoshlar»

7.00 «АНГИ ТОНГ». 9.00, 13.15 «Давринг боласи»...

«Sport»

7.00 «Бодров утрос». 8.05 «Малахов +». 9.00 «Хабарлар» (рус)...

«Россия»

4.00 «Доброе утро». 8.00, 11.00, 14.00, 17.00. 22.10 «Новости»...

«Россия»

4.00 «Доброе утро». 8.00, 11.00, 14.00, 17.00. 22.10 «Новости»...

«Россия»

4.00 «Доброе утро». 8.00, 11.00, 14.00, 17.00. 22.10 «Новости»...

«Россия»

4.00 «Доброе утро». 8.00, 11.00, 14.00, 17.00. 22.10 «Новости»...

«Россия»

4.00 «Доброе утро». 8.00, 11.00, 14.00, 17.00. 22.10 «Новости»...

**Антиквар буюмлар
бизнеси билан
дипломатик ишни
биргаликда олиб
боришга бел боғлаган
Европа хавфсизлик ва
ҳамкорлик
ташкilotининг
Молдовадаги миссияси
бошлиғи Льюис О'Нил
яқинда «Домодедова»
аэропортида
божхоначилар
томонидан
тўхтатилди. У 1917-
1920 йилларда чоп
этилган нодир
плакатларни
Москвадан олиб чиқиб
кетишга уринган эди,
деб хабар, тарқатди
Кр.р.**

«ТАДБИРКОР» ДИПЛОМАТ

Бундан ташқари, бу шахс Виктор Дени ва Дмитрий Моор сингари муаллифларнинг нодир плакатларини йиғувчи россиялик коллекционерлар «тор доирасида ҳам таниқли» шахс ҳисобланади.

«Тадбиркор» дипломат коллекционерлар билан доимий алоқада бўлиб, тарихий қимматга эга бўлган нодир плакатларни сотиб олган.

Булар жуда қимматбаҳо буюмлар ҳисобланиб, айримлари собиқ шўро давлатидан фуқаролар уруши ва Иккинчи жаҳон уруши йилларида йўқолиб кетган. Масалан, Моорнинг машҳур «Ты записался добровольцем?» плакати ҳозир фақат Россия давлат тарих музейида бир

нусагина сақланиб қолган.

Ўтган асрнинг 17-20 йилларига тегишли ташвиқ плакатлар антиқий буюмлар бозорида олти минг АҚШ долларига сотилмоқда.

Уддабурон дипломатнинг жомадонидан ўтган йиллар таъсирида саргайиб кетган ана шундай плакатларнинг 75 таси топилди. Уларнинг баҳоси энг камида 100 минг АҚШ долларига баҳоланади. Табиийки, ЕХХТнинг Молдовадаги миссияси раҳбари бу буюмларни шахсий коллекция учун эмас, балки чайқов учун сотиб олган.

Чунки, Фарбдаги кимошди савдоларида бу буюмларнинг баҳоси бир неча баробар қиммат туради.

ХОРИЖИЙ НОДАВЛАТ ТАШКИЛОТЛАРИГА ПЎПИСА

**Россия маъмурлари
хорижий нотижорат
жамғармаларни
«рангли» инқилобларни
молиялаштирганликда
айбламоқда, деб хабар
тарқатди
Ru.prona.Com.**

«ЗАРФАЛДОҚ» инқилоблар ясашдан воз кечишса, ана шунда нодавлат ташкилотлар фаолиятида муаммолар ҳам бўлмайди», — дейди Халқаро ҳамкорлик ва халқ дипломатияси Жамоатчилик палатаси комиссияси раисининг ўринбосари хорижий жамғармаларнинг вакилларига қарата.

Халқаро нодавлат ташкилотлари вакилларининг эътирозларига раис ўринбосари далил келтириш ўрнига, уларни Украинадаги воқеалар боис Россиянинг нодавлат нотижорат ташкилотларига нисбатан сиёсати ўзгариши мумкинлиги билан огоҳлантирди. «Бу ҳазил гап эмас, мен мутлақо жиддий гапиряман», деди у.

ТАЛАБЛАР ЮМШАТИЛИШINI СЎРАШМОҚДА

**Россия Федерациясининг
Жамоатчилик палатаси
мамлакатда фаолият
юритаётган хорижий
нодавлат нотижорат
ташкilotлари вакиллари
иштирокида давра суҳбати
ўтказди, деб хабар берди
Lenta.ru.**

2006 йилнинг апрель ойида мазкур мамлакатда қабул қилинган нодавлат нотижо-

рат ташкilotлари тўғрисидаги қонун ва унинг амалга киритилиши нодавлат ташкilotлар фаолияти устидан давлат назоратини кучайтирди. Бу эса хорижий ташкilotлар учун ўз фаолиятлари тўғрисида ҳисоботлар тайёрлашда қатор қийинчиликларни келтириб чиқарди. Давра суҳбатининг асосий мавзуси ана шу масалаларга қаратилди.

Нодавлат ташкilotларининг вакиллари мазкур жараёнларни енгиллаштириш юзасидан маъмурларга мурожаат этиш ниятида эканлигини билдирдилар. Бинобарин, Россия жамоатчилик палатаси ҳам янги тартибга риоя этилганда нодавлат ташкilotлардан олинаниган ҳужжатлар кўламига Федерал рўйхатга олиш хизмати (ФРС) дош берол-

майди, деб ҳисобламоқда. Хорижий нодавлат ташкilotлар ўз фаолияти ва сарф-харажатлари ҳақидаги ҳисоботни Федерал рўйхатга олиш хизмати ва солиқ хизматига 2007 йилнинг 15 апрелигача тақдим этишлари лозим.

Нодавлат нотижорат ташкilotлари тўғрисидаги қонунга гузатишлар киритиш бўйича палатада ишчи гуруҳи тузиш юзасидан ўзаро келишувга эришилди. Amnesty International ҳуқуқ ҳимоячилари, Белла фон-ди, Эберт фонди, Америка юристлар ассоциацияси, ВСАФ хайрия фонди вакиллари мазкур ишчи гуруҳи таркибига кириш истагини билдирди.

Аmmo россиялик фаоллар ҳам эндиликда ўз муаммоларини ўзларидан бошқа ҳеч ким ҳал этиб бера олмаслигини аллақачон тушуниб етган бўлса ажабмас.

АМЕРИКАДА РАСМИЙ ТАҚДИМОТ

**АҚШ давлат департаменти кўриш
имкониятидан маҳрум бўлган ёки кўзи оғиз
кишиллар учун Ўзбекистонда Брайл ҳарфида чоп
этилган Қуръони Каримнинг расмий
тақдимотини ўтказди.**

САККИЗ томлик муқаллас ислом китоби ўзбекистонлик мусулмонлардан Дирборидаги Америка Ислом Марказига совға тариқасида юборилган эди. Брайл ҳарфида босилган ана шу поёб Қуръон Детроит шаҳри яқинидаги масжидга совға қилинди,

деб хабар берди Associated Press ахборот агентлиги.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузурдаги Дин ишлари бўйича қўмитадан «Press-uz.info» ахборот агентлигига маълум қилишларича, бу китобни Тошкентдаги «Кўкалош» мадра-

саси раҳбари Абдуҳаким Матқулов Америка Қўшма Штатларининг Ўзбекистондаги элчиси Жон Пурияслга топширган.

Муқаллас Қуръон китобининг Тошкентда Брайл ҳарфида чоп этилиши нафақат Ўзбекистон, балки бутун мусулмон дунёси учун жуда муҳим воқеадир. Ўзбекистон мана шу хайрли ишни рўёбга чиқарган жаҳондаги учинчи давлат ҳисобланади.

«Ўзбекистон» нашриётида бу ноёб китобни тайёрлаш учун мутахассислар бий ярим йилдан кўпроқ вақт сарфладилар. Респуб-

Хабар

лика ҳуқуқатининг ташаббуси билан амалга оширилган бу хайрли иш мамлакатимизда диний эътиқодлар эркинлиги кафолатланганлини кўрсатувчи ёрқин мисолдир.

Шу ўринда таъкидлаш жоизки, айни пайтда Ўзбекистонда 16 конфессияга мансуб 2,2 милдан зиёд диний ташкilotлар фаолият юритапти. Мамлакатда мусулмон ташкilotлари билан бир қаторда 164 та христіан ташкilotлари, 8 та яҳудий жамоалари, 6 та «Бахай» жамоалари, битта кришнаитлар ва битта будда ибодатхонаси мавжуд.

Табиат — улкан хазиналар макони, беқиёс хусн ва зийнатларга бой бўлган мўъжизалар олами, унинг ёдгорликлари эса — кўрк бағишловчи ҳайкаллардир.

Иброҳим КАРИМОВ

ТАБИАТ инъомларидан шундайлигича фойдаланиб қолмасдан, инсон мураккаб табиат ҳодисаларининг сабаблари ва ўзгариш жараёнларини ўрганиб, уларни ўзига «бўйсундиришга» ҳаракат қилмоқда. Буларнинг натижаси ўлароқ, табиат қонунларидан фойдаланиш учун тобора катта имкониятлар очилаверади. Агар, табиатнинг бизга инъом этадиган барча «мўъжизалари» аён бўлди, улар энди табиатда учрамайди, десак, хато қилган

ТАБИАТ МЎЪЖИЗАЛАРИ

бўламыз. Чунки, ҳозиргача ҳали фанга маълум бўлмаган табиий ҳодиса ва нарсалар, масалан, ер қаъридан чиқаётган иссиқ булоқлар, шўр сувли денгиз тубидаги чучук булоқлар, табиий фавворалар, ер ости дарёлари, кўллари шунингдек, тошлардан ҳосил бўлган турли манзаралар — «куёвтош», «куйловчи горлар», «кўзёш» оқизувчи қоялар, «жангчи» қоялар, ер ости қасрлари (горлар), гор мумиёлари, гор олтинлари, ҳамда бошқалар ҳанузгача кўпгина кишилар учун мўъжиза ҳисобланади.

Ер қуррасининг баъзи ҳудудларида, шу жумладан, Ўзбекистонда шундай ноёб

табиат ёдгорликлари борки, улар миллион йиллар давомида ўзгаришсиз, дастлабки шаклида, тошга айланган ҳолда яхши сақланиб келган. Бундай ёдгорликлардан бири 150 млн. йил аввал яшаган динозавр-

лар изларидир. Хусусан, динозаврларнинг излари Қашқадарё вилоятининг Китоб геологик кўриқхонаси ҳудудида Яккабоғ тоғ тизмаси ёнбағирларидаги Тошқўрғон қишлоғидан 3,5 км жанубда аниқланган.

ЎЗБЕКИСТОН САЙЁҲЛАРИНИ ҚИЗИҚТИРМОҚДА

Ўзбекистоннинг Австриядаги элчихонаси ва ушбу мамлакатнинг «GTA-SKY-WAYS» сайёҳлик компанияси ташаббуси билан жорий йилнинг 16 мартидан чартер рейслар орқали Австрия, Швейцария ва Германиядан туристларнинг юртимизга саёҳати амалга оширила бошланди.

Нигора КАРИМОВА

САЙЁҲЛИКНИ ривожлантиришда унинг инфратузилмасини такомиллаштириш муҳим ўрин тутди. Юртимиздаги мавжуд йўллар таъмирланиб, кенгайтирилмоқда, янгилари барпо этилмоқда. Илгари юртимизга санокли мамлакатдангина сайёҳлар келган бўлса, ҳозир йилга дунёнинг қарийб 120 мамлакатидан ўртача 250 минг сайёҳ келиб-кетди.

Буюк ипак йўли бўйида жойлашган мамлакатлар миллий сайёҳлик компаниялари ва халқаро ташкилотларнинг ҳамкорлигини мувофиқлаштириш мақсадида 2004 йилда Самарқандда мазкур ташкилотнинг ваколатхонаси очилгани ҳам диққатга сазовордир.

Ўзбекистон нафақат тарихий обидалари, балки бетакрор табиати билан ҳам жаҳон сайёҳларини ўзига ром этмоқда. Айни пайтда юртимизда спорт сайёҳлиги ва экотуризм изчил ривожланыпти. Сайёҳлар орасида альпинистлар, чанги спортига қизиқувчилар кўпаймоқда. Шу билан бирга, кишилар билимини оширишга қаратилган саёҳат турлари ташкил қилинган. Сайёҳлар тарихий, маданий, диний соҳага оид маълумотлар олмоқда. Ўзбекистоннинг ўсимлик ва ҳайвонот дунёсини ўрганапти.

ОБ-ҲАВО

Бободехқонларимиз «Кўклам — меҳнат билан кўркам» деган нақлга амал қилишиб, далаларда экин-тикин ишларини авж

олдирмоқдалар. Бинобарин, «Кўкламги ҳаракат — кузги баракат», деб бежиз айтилмаган. Уруғ оби-тобида ерга тушса, салмоқли хирмон учун пухта замин яратилади.

Республика Гидрометеорология маркази маълумотига кўра, 13-15 апрель кунлари мамлакатимизда ҳаво ўзгариб турса-да, ёғингарчилик бўлмайди. 16 апрелда қисқа муддатли ёмғир ёғиши мумкин. Шамол шарқдан секундига 7-12 метр тезликда эсади. Ҳарорат кечаси 10-15 даража илиқ бўлади, кундузи эса симоб устуни 23-28 даражагача кўтарилади. Жанубда кечаси 12-17 даража, кундузи 28-33 даража иссиқ бўлиши кутилмоқда.

Республиканинг тоғли ҳудудларида ҳаво ўзгариб туради. 13-15 апрелда ёғингарчилик бўлмайди. 16 апрелда ёмғир ёғиши мумкин. Ҳарорат кечаси 3-8, кундузи 13-18 даража илиқ бўлади.

ЗИРА — ДАРДНИ ЙЎЛАТМАС СИРА

Айни баҳор палласи табиат кўйида, майсазорларда ёнбошлар дам олиб, ҳордиқ чиқаришининг ўзгача гашти бор. Тоза ҳаво — танга даво деганлари ҳам шу-да, аслида. Айниқса, кенг далада қозон-ўчоқ ўрнатиб, унда серзира паловхонтўрани пишириб, яқинларингиз билан бирга баҳам кўришга нима етсин?!

Шокиржон ИСОҚОВ

ГАП зира ҳақида кетар экан, унинг таърифига тўхталиб ўтмасак бўлмас.

Қадимдан оғир, енгил ҳазм-ли таомлар тайёрланганда, иштаҳа очувчи, таомга маза берувчи неъмат сифатида зирадан фойдаланилган.

Ибн Сино бобомиз ҳам қора зирани юракнинг безовталанишини тўхтатувчи, ҳикичоқни қолдирувчи, ел ва

гижжани ҳайдовчи, овқат ҳазм бўлишига ёрдам берувчи ва семиришга мойиллиги бор беморларга ундан халос бўлишга ёрдам берувчи дори сифатида тавсия этгани манбаларда қайд этилган.

Зиранинг яхши ҳислатларидан яна бири шуки, у нафас олишни енгиллаштиради. Бунинг учун эса, зира талқонига бир чой қошиқ сирка

аралаштирилиб ичилса, кифоя.

Мабодо, юзингиз дағаллигидан нолийдиган бўлсангиз, зира қайнатмаси билан юзингизни ювишни маслаҳат берамиз. Бу муолажадан сўнг юзингиз силлиқ ва нурли бўлади.

Маълумотларга кўра зира иштаҳани очибгина қолмай, меъда атрофидаги нохуш оғриқлардан, силлиқ мушаклар тортилишидан халос қилади ва ичак, қовуқ, сут безларининг фаолиятини яхшилайдди. Сурункали жигар касалига зирадан яхшироқ даво йўқ.

Зира солинган паловхонтўра хуштаъм ва хушхўр бўлади.

БОШ МУҲАРРИР

Сирожиiddин РАУПОВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ

Маъруфжон УСМОНОВ
Киём НАЗАРОВ
Жамолiddин ҲАКИМОВ
Рифат САРБАЕВ
Рустам ҚОСИМОВ
Норбобо ШАКАРОВ
Беҳзод ҲОТАМОВ
Нурали ШОДИЕВ

МУАССИСЛАР

Фуқаролик жамиятини ўрганиш институти
Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академияси
Ўзбекистон Республикаси Нодавлат нотижорат ташкилотлар миллий ассоциацияси
Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини ривожлантириш ва қўллаб-қувватлаш жамоат фонди
Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси
Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати — Ўзбекистон Либерал-демократик партияси
«Фуқаролик жамияти — Гражданское общество — Civil society» журнали

НАВБАТЧИ МУҲАРРИР

Абдували ҚУТБИДДИНОВ

ДИЗАЙНЕР

Ҳабибжон БОЛТАЕВ

НАВБАТЧИ

Илҳом ҚАРОМОВ

«Шарқ» нашриёт акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.
Манзил: Буюк Турон кўчаси, 41.
Буюртма рақами Г-336
Адади: 8018
Газета «Фуқаролик жамияти — Гражданское общество — Civil society» журналининг ҳафталик иловаси.

Газета Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлигида 2006 йил 0010-рақам билан рўйхатга олинган.

ТАҲРИРИЯТ МАНЗИЛИ:

100003, Тошкент шаҳри, Ўзбекистон шохқўчаси, 45-уй.
Маълумот учун телефонлар: 132-60-98, 132-60-74.
Электрон почта: jamiyat@mail.ru
«Жамият» дан олинган маълумотларда манба сифатида газета номи кўрсатилиши шарт.
① — тижорат белгиси
Топшириш вақти: 20.00
Топширилган вақти: 00.30

КОМПАНИЯЛАР ВА КОРПОРАЦИЯЛАР УЧУН ТАРИФ РЕЖАЛАРИ

КОРПОРАЦИЯ

"КОРПОРАЦИЯ" - ИШИНГИЗ
ТЎҒРИСИДА КЎПРОК, МОБИЛ
АЛОҚА ҲАҚИДА ЭСА КАМРОК,
ЎЙЛАШ ИМКОНИ

НАРХЛАРНИНГ НАВБАТДАГИ АРЗОНЛАШУВИ!

КОРПОРАЦИЯ 500

Абонент тўлови - \$~~12~~¹⁰ (ойига) 500 имтиёзли дақиқа учун

КОРПОРАЦИЯ 1000

Абонент тўлови - \$~~24~~²⁰ (ойига) 1000 имтиёзли дақиқа учун

ЎРНАТИЛГАН ЛИМИТДАН ТАШҚАРИ (1 дақиқа учун):

Барча мобил рақамлардан кирувчи алоқа* - \$0

Барча мобил рақамларга чиқувчи алоқа** - \$0,02

Корпоратив гуруҳ ичида чиқувчи алоқа - \$0,01

Эслатма:

* Ўзбекистон бўйича Ўзбекистон ҳудудидаги барча уяли алоқа операторлари абонентларидан бўлган кўнироқларда ва операторга тегишли префикс тўғри берилганда

** Рақамлар операторларнинг қуйидаги префикслари билан терилганда: 998 90, 998 93, 998 95, 998 98

*** Таклиф МТС-Ўзбекистон тармоғида 5 ва ундан ортиқ актив рақамларга эга бўлган юридик шахслар учун ҳақиқийдир

МТС-ЎЗБЕКИСТОН – СИНОВДАН ЎТГАН СИФАТ!

Батафсил маълумотни WWW.MTS.UZ сайтида қўриш мумкин

Хизматлар лицензияланган

Ўзбекистон Республикасида хизматлар «Ўздунробита» компанияси томонидан тақдим этилади

Тўловлар сўмда ЎзР МБнинг тўлов кундаги курси бўйича амалга оширилади. Нархларга барча солиқлар киритилган.

